

KULTURA

Čas zapredenosti

V Galeriji Ivana Groharja se s konceptualnim projektom Zapredenost predstavlja večmedijska umetnica Katja Bogataj iz Žirov.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Galerija Ivana Groharja je do sredine novembra zapredena. Obiskovalec to spoznam že takoj za vhodnimi vrati, ko mi Jaka – oni dan skrbnik galerije – ponudi zaščitne prevleke za čez obuvala, kakršne se uporabljajo na primer v medicini. "Da se ne umažejo snežno bela tla," pove. Obujem se in stopim v nekakšen tunel, speljan skozi prvi galerijski prostor v drugega. Pre-

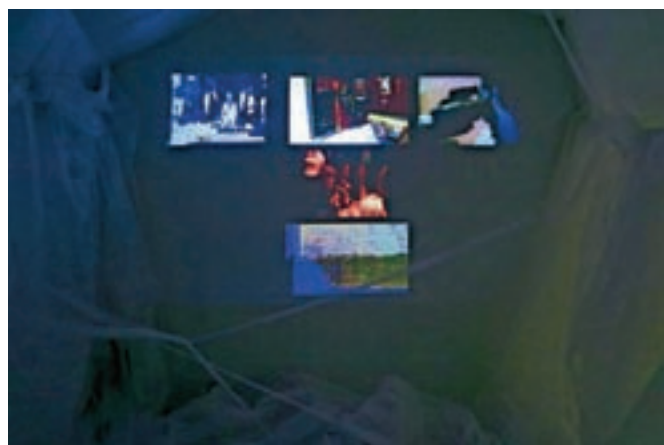
vidno, kot bi najbrž previdno stopali v nič oziroma v nekaj, česar ne poznate, naprej pa vas vleče le radovednost, kaj je na koncu. Obkroža me koprena iz filca, s tunelskega oboka visijo "pajčevine", v ozadju je slišati zamolkle zvoke – mogoče je tako videti in je slišati pretakanje krvi po žilah? Ta nenavadna združba s svojo nežno belino in mehko materiala pomirja, hkrati pa nas plaši – bojimo se podrgniti po stenah, nočemo se

zaplesti v pajčevine. A človeštvu lastna radovednost žene naprej, v temo drugega prostora, kamor zavijemo in kjer pred seboj zagledamo ploskev z narisanimi stopali. Torej stopimo gor ...

V zapredenem svetu

Zapredenost je mreža, ki je lahko pozitivna ali negativna, mreža lahko povezuje ali – kot jo v tej instalaciji in sicer dojema Katja Bogataj – predstavlja nekaj, v kar smo vpeti, ko nam vladajo elite, umetna inteligenca, internet, ko nas vedno bolj golta kapitalizem. Kustos razstave Boštjan Soklič iz Loškega muzeja pa nadaljuje: "Razstava je konceptualno dvopolna; sestavljena je iz prostorske instalacije v obliki rova v prvem prostoru, ki nas vodi do navideznega kokona pajkova v drugem prostoru." Da je uvodni del pravzaprav vabeča past za obiskovalca, ugotavlja Soklič. Dojemanje mrežnih površin poleg optičnega gledalca nudi tudi haptično doživetje, ki ga recipira pred-

vsem s pomočjo svetlobe in sence. "Prvi prostor je kot prisposoba zunanega sveta, je iluzija realnega, pri čemer nas Katja Bogataj direktno napeljuje na razmišljanje o človeški vpetosti v nevidna omrežja, v katera smo prostovoljno ali neprostovoljno ujeti na različne načine." Diplomirana kiparka Katja Bogataj, trenutno opravlja podiplomski študij iz kiparstva na Akademiji lepih umetnosti v Lizboni na Portugalskem, projekt, ki ga je naslovila Zapredenost, razvija že šest let, vse od konca študija, ko je prvič razstavlila svoje diplomsko delo na to temo. "Najprej se zapredemo v svoje misli, v svoja prepričanja, v nadaljevanju pa se zapredemo v večje sisteme, najprej domače, tiste v širšem okolju in ne nazadnje globalne," pove Bogatajeva, ki je v svojem umetniškem pristopu tudi tokrat družbeno angažirana. "Na svetu je ogromno zapredenosti, s katerimi se dnevno soočamo ... In zapredenost je vojna, v kateri verjamemo,

Dokončno zapredeni / FOTO: IGOR KAVČIČ

FOTO: IGOR KAVČIČ

Tik pred zapredanjem: Katja Bogataj in Boštjan Soklič

da so eni dobri in drugi negativni. Politika, farmacevtski koncerni, religija, umetna inteligenca, mediji in še kdo zelo dobro manipulira z ljudstvom, saj je to zapredeno." Kot še pove, aktualni čas in stanje v svetu razstavi dajejo dodatno legitimnost.

Stojimo torej na koncu tunela, na plošči z zarisanimi stopali pred ekrani z video posnetki. "Pajke sem postavila v pet pozicij in v vsaki predstavljajo eno od že omenjenih elit. Ko pride žrtev, ti pajki skočijo nanjo in jo zapredejo. Ljudje hodimo sko-

»Najprej se zapredemo v svoje misli, v svoja prepričanja, v nadaljevanju pa se zapredemo v večje sisteme, najprej domače, tiste v širšem okolju in ne nazadnje globalne.«

Soklič k njenim besedam poudarja, da je umetnica v svojih projektih vselej kritična do družbenih anomalij, analizira stranpoti sodobne družbe, njena drža je vedno znova kritiška. Tokrat pa se je podala še na področje psihoanalize, za projekt namreč vključuje pajka.

Je to pogled v prihodnost

Že v prvem prostoru se srečamo s "pajčevinami", v drugem prostoru pa je, kot pove kustos razstave, osrednja instalacija namenjena navideznemu kokonu pajka plenilca, ki svoj plen ujame v mrežo, ga ovije v niti in potem vanj iztisne trup. "Avtorica pajka in njegove vedenjske lastnosti dojema kot prisposobo plenilskih skupin (koncerni, korporacije) – tako imenovanih elit sodobne globalizirane družbe, ki si skušajo podrediti planet in ga nadvladati."

zi tunel naprej, ker nas vleče radovednost, zanima nas, kaj sledi, ampak enkrat te vseeno posrka. "Pravo bistvo se nam razodene v zaključku poti skozi instalacijo. Njena pripoved je pripoved o viziji sveta, video na koncu je kot magična krogla, skozi katero gledamo možno prihodnost. Na nas je torej, da preprečimo, da bi nadaljevali v tej smeri," je povedal Boštjan Soklič.

Galerija je kot nalašč za tovrstno postavitev, saj naše misli povede od začetnega ugodja v mehki skrivnostnega tunela do bridkega konca, ko nas zaprede pajek. Kiparka nam pojasnjuje aktualno stanje, na nas pa je, kako bomo ravnali. Katja Bogataj ob tem podaja zaključno misel: "Ločujemo lahko samo odpadke. Vse drugo se povezuje v zdravo celoto. Vseh bitij na zemlji."

Glasbena srečanja v Crngrobu

Crngrob – S koncertom zasedbe Musica Cubicularis se je preteklo sredo v cerkvi Marijinega oznanjenja v Crngrobu začel jesenski cikel glasbenih srečanj. V soboto, 4. decembra, ob 19.30 bo nastopil Simfonični orkester in MePZ Crescendo pod vodstvom Žige Kerta, v sredo, 29. decembra, ob 19.30 bo sledil še koncert zasedbe Capella Carniola v sestavi Janez Jocif (portativ, strunska lajna, dude, piščali, umetniški vodja), Marta Močnik Pirc (sopran), Kristina Martinc (kljunasta flavta), Barbara Kanc (gib) in Franci Krevh (tolkala).

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:
Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO ŠKOFJELOŠKO OBMOČJE

Jesenska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom

14 dni brezplačnega časopisa

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličan časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnina prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.